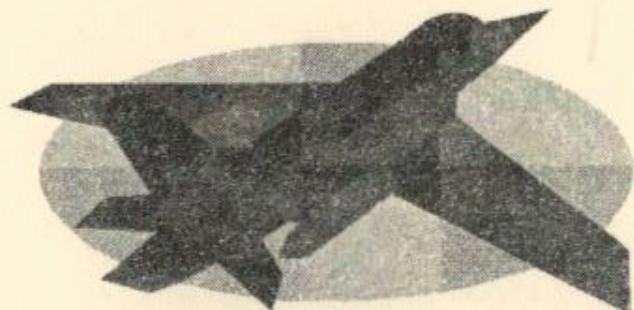

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

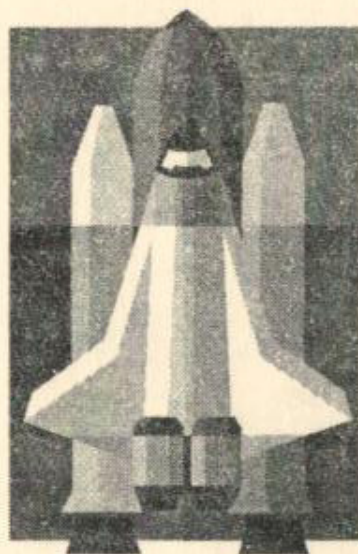

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ**

20-21 квітня 2010 р.

Київ 2010

УДК: 009 (082)

Актуальні проблеми психології діяльності в особливих умовах: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 20-21 квітня 2010 р., Національний авіаційний університет / за заг. ред. О.В. Петренка, О.М. Ічанської. – К. : Видво Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк». 2010. – 128 с.

Містить матеріали доповідей щорічної науково-практичної конференції з проблем психології діяльності в особливих умовах.

Організаційний комітет

Голова оргкомітету:

В.П. Харченко, д-р тех. н., проф., заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, проректор з наукової роботи Національного авіаційного університету

Заступник голови оргкомітету:

О.В. Петренко, к. психол. н., доц., завідувач кафедри авіаційної психології, заступник директора Гуманітарного інституту НАУ з наукової роботи

Члени оргкомітету:

О.М. Ічанська, доц.

Л.В. Помиткіна, доц.

О.В. Сечейко, доц.

О.В. Гірчук, ст. викл.

В.В. Злагодух, ст. викл.

С.Є. Луппо, ст. викл

О.І. Западенко, викл.

Я.І. Пономаренко, зав. лаб.

Н.С. Хімченко, викл.

Секретаріат конференції

О.В. Гірчук (голова секретаріату)

А.В. Нагайко

*Рекомендовано до друку вченою радою
Гуманітарного інституту НАУ
(Протокол №7 від 14 квітня 2010 р.)*

Олена Назарук

м. Київ

Особливості професійної компетентності працівників служби безпеки сучасних підприємств

Зміни, що відбуваються в соціально-політичному та економічному житті країни в останні роки, обумовили нові тенденції у функціонуванні та розвитку органів служби безпеки підприємств, зорієнтованих на сучасних технологічних процесах. З одного боку, - це рух до стандартів реальної демократії, що базується на забезпеченні прав і свобод громадян, пошуку шляхів підвищення ефективності роботи органів безпеки, посиленні боротьби зі злочинністю, захисті економіки від кримінального тиску. В зв'язку з цим підвищуються вимоги до особистості працівника служби безпеки, його правосвідомості, моральних та професійних якостей, загострюється питання кадрової політики. З іншого боку, - це нестабільність умов праці, що тягне за собою зростання незадоволеності працею працівників, втрату віри у позитивні зміни в майбутньому, і як наслідок, послаблення професійної мотивації. Слід визнати, що швидкість, з якою відбуваються зміни в суспільстві, набагато перевищує швидкість змін в системі служби безпеки підприємств. Такі науковці, як Москаленко А., розроблюють на концептуальному рівні питання організації професійного забезпечення службово-оперативної

діяльності в системі МВС, торкаючись проблем функціонування служб безпеки на недержавних підприємствах [3]. Москаленко А. вважає причиною недостатньої підготовки кадрів служби безпеки таких підприємств відсутністю нормативного регулювання систем підготовки кадрів, що не дає можливості концептуально випрацювати систему формування професійної компетентності.

Аналізові методологічних проблем компетентності присвячені праці К. Альбуханової-Славської, О. Бодальова, О. Леонтьєва, А. Добровича, Ю. Ємельянова, М. Корисва, Л. Петровської. На погляд Гільмєєвої Р.Х., професійна компетентність – це здатність людини, в основу якої покладені її досвід та знання, вміння ефективно розв'язувати задачі, які відносяться до сфери її професійної діяльності.

Дементьєва Н.В. розуміє професійну компетентність як глибoku обізнаність фахівця про умови та технології вирішення виникаючих проблем, вміння професійно грамотно реалізувати свої знання на практиці [1, с.115].

Професійна компетентність визначає ступень знань фахівця у своєї професійної діяльності, яка може бути обмежена рядом спеціальних питань. Слід підтримати, в цілому трактовку Ісламгалієва Е. Г. щодо поняття «професійна компетентність» - це якість високопрофесійного працівника, здатного максимально реалізувати себе в конкретних видах трудової діяльності та здатного адаптуватися до мінливих умов ринкового механізму, керуючого професійною мобільністю, плануванням кар'єрного

росту, професійною самоактуалізацією [2, с. 29]. Однак, здається більш доречним замінити фразу «здатного адаптуватися до мінливих умов ринку» на «ефективно діяти у мінливих умовах ринку», оскільки адаптація розуміє під собою пристосування, то виходить, що компетентний фахівець лише встигає пристосовуватись до мінливих умов, на нашу думку, компетентний фахівець більш, ніж пристосовується, він психологічно готовий до мінливості і рівень його кваліфікації дозволяє йому ефективно діяти в цих мінливих умовах.

Існують і інші погляди на цю проблему, кожен з яких має свої переваги. Для різних видів діяльності вчені визначають різноманітні види компетентності. Науковці починають не тільки вивчати компетентність, виділяючи від 3 до 37 її видів, але й будувати навчання, кінцевим результатом якого є формування компетентності. Більшість авторів під компетентністю розуміють загальну здатність і готовність особистості до діяльності, що ґрунтуються на знаннях і досвіді, набутих у процесі навчання й виховання, зорієнтованих на становлення й розвиток особистості як суб'єкта життя, активну інтеграцію у суспільство, освоєння різноманітної ролі поведінки в процесі власної життєдіяльності. Компетентність розглядається як інтегральна характеристика особистості, що одночасно поєднує мобілізацію знань, умінь, поведінкових відносин. Поняття компетентності включає в себе не тільки когнітивну складову, а й мотиваційну, етичну, поведінкову, соціальну систему ціннісних орієнтацій.

Таким чином, теоретичні підходи до вивчення компетентності у професійній діяльності служби безпеки сучасних підприємств в українській психологічній науці тільки формуються. Понятійно-категоріальний апарат професійної компетентності у діяльності працівників служби безпеки є достатньо розробленим, проте, особливості служби безпеки сучасних підприємств вимагають комплексного наукового перегляду та уточнень, що є перспективою найближчих досліджень.

Література:

1. Дементьева Н.В. Методическое обеспечение индивидуальной социально-педагогической работы с детьми и подростками из неполных семей: Опыт адаптации международной программы Большие Братья /Большие Сестры. – Дис....канд. пед. наук. – Тамбов, 2003. – 200 с.
2. Исламгалиев Э.Г. Профессиональная компетентность педагога: социологический анализ. – Дис....канд. социолог. наук. – Екатеринбург, 2003. – 176 с.
3. Москаленко А. П. Концептуальний підхід до організації психологічного забезпечення службово-оперативної діяльності в системі МВС // Соціально-психологічне забезпечення діяльності ОВС (http://www.khisr.kharkov.ua/index.php?nma=catalog&fla=allstat&cat_id=8)